

Юр'єва І.А.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ГАРАНТІЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

З огляду на вимоги до рівня професійної підготовки кадрів в умовах інтеграції України у світову систему підготовки, атестації і сертифікації фахівців, однієї з найважливіших завдань є створення державно-суспільної системи соціальних гарантій. Це дасть також можливість виконати вимоги Лісабонської угоди щодо державних гарантій якості освіти.

Поруч із такими важливими компонентами забезпечення якості як ретельний відбір викладачів і адміністраторів і постійне підвищення їхньої кваліфікації, розвиток нових технологій і методик навчання, інтеграція навчальної і наукових складових діяльності навчального закладу, надзвичайно важливе значення набуває постійний моніторинг ефективності навчального процесу. Основними інструментами, здатними забезпечити як внутрішню, так і зовнішню оцінку на національному і міжнародному рівнях, зберігаючи при цьому повагу до автономії навчального закладу, є механізм ліцензування і акредитації освітньої діяльності як самого навчального закладу, так і програм підготовки.

Відповідно до Закону України "Про вищу освіту" ліцензування освітньої діяльності вищих навчальних закладів перед початком підготовки фахівців з напрямків і спеціальностей здійснюється Міністерством освіти і науки України шляхом проведення ліцензійної експертизи.

З огляду на вимоги до рівня професійної підготовки кадрів в умовах інтеграції України у світову систему підготовки, атестації і сертифікації фахівців, однієї з найважливіших завдань є створення державно-суспільної системи соціальних гарантій. Це дасть також можливість виконати вимоги Лісабонської угоди щодо державних гарантій якості освіти.

Поруч із такими важливими компонентами забезпечення якості як ретельний відбір викладачів і адміністраторів і постійне підвищення їхньої кваліфікації, розвиток нових технологій і методик навчання, інтеграція навчальної і наукових складових діяльності навчального закладу,

надзвичайно важливе значення набуває постійний моніторинг ефективності навчального процесу.

Основними інструментами, здатними забезпечити як внутрішню, так і зовнішню оцінку на національному і міжнародному рівнях, зберігаючи при цьому повагу до автономії навчального закладу, є механізм ліцензування і акредитації освітньої діяльності як самого навчального закладу, так і програм підготовки.

Відповідно до Закону України "Про вищу освіту" ліцензування освітньої діяльності вищих навчальних закладів перед початком підготовки фахівців з напрямків і спеціальностей здійснюється Міністерством освіти і науки України шляхом проведення ліцензійної експертизи.

Таким чином, система нормативно-методичних документів, що регламентує діяльність системи вищої освіти України, за структурою і складом і при збереженні певного рівня державного регулювання діяльністю в області вищої освіти дає можливість забезпечити автономію і академічну незалежність вищих навчальних закладів, більша відповідність освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки фахівців вимогам суспільного поділу праці в Україні, мобільність системи підготовки фахівців щодо задоволення вимог ринку праці і, головне, - вільний розвиток особистості учнів відповідно їхнім схильностям і пристрастям. Стандарти вищої освіти розробляються з урахуванням європейського рівня вимог до вищої освіти, що буде сприяти більше повному входженню України у світовий освітній простір. У стандартах гуманістичний напрямок вищої освіти знаходить особливе відображення. Зокрема, у них установлюється нормативна частина змісту освіти, що забезпечує обов'язкове вивчення соціально-гуманітарних дисциплін: права, філософії, етики, естетики, світової і вітчизняної культури і т.і. Дисципліни народознавчого характеру становлять близько 20% навчального часу підготовки фахівців. Крім того, стандартами вищої освіти передбачене забезпечення гуманістичної спрямованості фундаментальних і спеціальних навчальних дисциплін. Стандарти забезпечують не тільки європейський рівень формування освіти і вироблення професійних навичок, але і виховання гармонійно розвиненої, соціально-активної толерантної людини з високими духовними якостями, здатного до саморозвитку і самовдосконалення.

План роботи вищої школи – цільова програма управління навчально-виховним процесом, сукупність завдань, що ставляться перед педагогічним колективом. Він є логічним продовженням попередньої діяльності, конкретизацією завдань, які належить розв'язувати в поточному році, системою напрямів і конкретних дій вдосконалення навчально-виховного процесу. План – найбільш важливе управлінське рішення, яке належить виробити, прийняти та здійснити, «прив'язавши» його до конкретних виконавців. Щоб план виконав функцію розвитку системи, переводу її в нову якість, необхідно при плануванні виходити з реального стану функціонування вищої школи та враховувати максимальні можливості його

виконавців - членів педагогічного колективу [51]. Перехід на самостійну фінансово-господарську діяльність освітніх установ змушує керівника установи подивитися іншим чином на свою управлінську діяльність. Для того щоб установа могла успішно функціонувати на ринку освітніх послуг, керівник повинен усвідомлювати свою професійну приналежність до менеджменту, розуміти середовище освітнього бізнесу (економічну, правову, організаційну), засвоїти ту суму знань, що прямо стосується менеджменту, дотримуватися деяких стандартів і навіть зовнішніх атрибутів поведінки, які звичайно властиві менеджерам, уміти добре управляти, домагатися поставлених цілей.

Управління освітнім процесом – здійснюється на основі прийнятих в освітній установі і його структурних підрозділах «Освітніх програм». Технологічний процес містить у собі роботу з персоналом, учнями, що навчаються і їх батьками.

Перспективне планування

Перспективне планування. Завдання – забезпечення цілеспрямованої діяльності керівництва вищої школи та педагогічного колективу, раціональному розподілі сил, уникненні повторення в річних планах одних і тих самих заходів. Його структура може бути довільною.

Перспективний план роботи освітніх закладів складається звичайно на 5 років і являє собою програму розвитку організаційної моделі закладу. Організувати – значить створити якусь структуру й визначити ролі й завдання кожного з елементів цієї структури для досягнення цілей організації.

Перспективний план розвитку вищої школи передбачає напрямки діяльності вищої школи з урахуванням роботи обласних органів влади. Цей план не повинен бути занадто детальним, його завдання - намітити найважливіші орієнтири, головні віхи функціонування й розвитку вищої школи на певний період.

У перспективному плані варто відбити:

1. Зростання контингенту учнів по роках, кількість класів і зразкове фінансування.
2. Потреба у вчителях різної кваліфікації.
3. Перспективний графік підвищення кваліфікації педагогів через курси інститутів удосконалення вчителів і різних семінарів, а також намітити основні теми, напрямки з педагогіки, психології, над якими варто працювати вчителям.
4. Будівельно-ремонтні роботи, устаткування кабінетів, придбання наочних приладдя, технічних коштів навчання, книг, спортивного інвентарю, господарських матеріалів, шкільних меблів, оформлювальну роботу й благоустрій території.
5. Фінансову, комерційну діяльність.

Особливе місце в перспективному плані варто відвести системі підвищення кваліфікації вчителів. Практика показує, що річний план не

може охопити все втримування й різноманіття форм удосконалювання майстерності вчителів і веде до неприпустимого перевантаження, а виходить, до поверхневого, неглибокого вивчення матеріалу [36].

У перспективному плані варто розписати всі основні теми по педагогіці, психології й окремим предметам по роках, намітити створення методичних об'єднань, лекторіїв, практикумів, проведення конференцій і педагогічних читань у допомогу самоосвіті і т.і.

Таким чином, перспективний план роботи вищої школи забезпечує розподіл чинностей і коштів на тривалий період, надає системі підвищення кваліфікації педагогів циклічний, закінчений характер, встановлює спокійний ритм діяльності вищої школи без зайвої напруги й дозволяє при цьому охопити всі найважливіші елементи роботи.

Основна загальна мета організації – чітко виражена причина її існування – позначається як її місія. Наприклад, місія гімназії «ЗРОСТАННЯ» - «МИ ПІКЛУЄМОСЯ ПРО ТИХ, ХТО ПІКЛУЄТЬСЯ ПРО СВОЇХ ДІТЕЙ!»

Література:

1. Морозова Т. Г. Прогнозирование и планирование в условиях рынка.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.- 318 с.
2. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом: Навч.посіб./ Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна.- Х.: Видавнича група “Основа”, 2003.- 240 с.
3. Педагогика. Учебная помощь для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей. Под ред. П.И.Пидкасистого. М., Ройское педагогическое агентство, 1996
4. Прогностическая концепция целей и поддержка образования / Под ред. И.Я. Лернера, И.К. Журавльова. – М., 1994. Семь нот менеджмента. Под ред. В. Красновой и А. Привалова. Изд. 2-е, — М.: ЗАО «Журнал - Эксперт», 1997. — 176с. Психология менеджмента. СПб.2000.